

TUOMAS KYRÖ
MEET THE
GRUMP

WSOY

TUOMAS KYRÖ MEET THE GRUMP

Translated by Leonard Pearl

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ - HELSINKI

© TUOMAS KYRÖ 2017

ISBN 978-951-0-43056-9

PAINETTU EU:SSA

PART ONE:
A DAY IN THE LIFE OF
THE GRUMP

SALTING THE SNOW

It sure ruined my day when I saw that it snowed last night. How am I supposed to shovel the front of the garage with a bad hip? The neighboring village got a new bank, and I'm supposed to be there at 11 a.m. But will I make it? I surely won't.

Everyone knows that the financial standing of a bank can be seen in how good the coffee and pastry are at its grand opening. If they offer you day-old plain coffee buns, then you should be wary of how the place manages its money. Then again, a bank that splurges on some sort of layer cake and serves cream with their coffee will go bankrupt, because we all know that the young men there are making foolish decisions. I will save my money in a bank where the coffee is made in a plain old Moccamaster and served with whole milk and fresh-baked Danish. If they offer something savory, such as Karelian rice pastries or even stew, then I just might open an account there for some of my forestry money.

I would have asked Yrjänä for a ride, but he's dead. We had been best friends since '46, and there's nothing wrong with asking if I have other friends. Well, I don't because I haven't needed any. There has been Yrjänä and there has been the missus. She's now at the Whispering Pines retirement home and cannot leave. And this is how life is: you take on all kinds of burdens without ever asking for them.

My one and only friend Yrjänä had hyperinflated lungs, but his heart was even fuller. Me, I am a small person. I would rather complain.

Not once had I complained in seventy-three years. Then the doctor examined me from head to toe, inside and out, and told me that if I didn't change my lifestyle, my veins would probably get clogged and my heart would seize up. He wanted me to eliminate solid fats from my diet and replace them with salads and functional exercise. But I surely knew where these obstructions were coming from. They come from not saying what you are thinking and what ruins your day. Everything that piles up in your head can't stay there forever. It gets into your circulation and your joints.

So I began to complain. And were all my levels fine afterwards? They surely were. For thirteen years I unloaded my problems on the missus and Yrjänä, but now I must write letters to the editor. First I speak into a recorder, and then I put it all down on paper.

I went to the window to see if the sun would melt the snow, but nothing happened. First it's as if we don't get

any snow for twenty-some odd years: the kids forget all about skiing, frozen pipes, and even snowball fights. Then just when everyone starts getting used to grey trees and rain, winter strikes again.

I called my son to see if he would come and shovel the snow out from in front of the garage, but he said he lives too far away. 350 kilometers is far from far away nowadays. It just takes two hours, and you can listen to the radio the whole time. My son suggested I hire someone to come do the shoveling. I surely couldn't bring myself to do that. He tried getting me to call a taxicab. Free coffee at a bank opening will surely cost a fortune if you are sitting in the backseat of a Mercedes. But what can you do? Nothing.

PS: I called the market and sent for a pallet of salt for home delivery. Since it clears out the roads, I reckoned it would probably clear out the snow in front of my garage, and it did. But this is what happened: I forgot that I had left my Ford on the side of the road last night.

QUEUING

It sure ruined my day when I went to get a refill on my prescription. They have two queues there: one for getting a number from the machine and one for queuing in after you get the number. This was clear to me when the take-a-number system came out, back before Midsummer 1976.

What is so difficult? Why do people go to the wrong queue and press those buttons like it was a slot machine? People insist on getting faster service just because they're in a hurry, as if everyone else weren't. Everyone in the world has their own time and place and turn. And do you want to know what comes from queue jumping? Of course you do. It's anarchism. Even the communists knew how to queue, even though they did everything else wrong. Especially buildings. Yrjänä and I were in Leningrad, and they were just laying down brick after brick, with no insulation or foundation.

And it's not just the queue at the pharmacy that's not right.

There are people at the ATM dispenser who stand there digging through their handbags or blabbing with their friends. And then there are those who are mulling over their PIN number. Then they try every card in every slot.

I don't make any mistakes at the ATM dispenser. I have practiced. I don't want to ruin my own day, and I don't want to ruin anyone else's either. I have a make-shift cardboard bank card dispenser in my tool shed that helps me keep my know-how up-to-date since I don't have to go to a real one more than once a month. I withdraw the amount of money I need to last me four weeks. If I run out at the end of the month, I always have a box of oats for porridge and my own home-grown potatoes.

Let's not forget the trains.

I went, with all good intentions, to visit my brother in Koivukylä in Vantaa and I surly am never going there again, ever. No one using the trains understands that first people get off, then on. They push and shove like it was the last train on Earth.

If someone doesn't know how to queue, his whole life will be causing a ruckus and cutting in. A person like this believes he is speeding up his getting ahead, but what he is really doing is slowing down others, and that surely is how it is.

And don't get me wrong, young people are clever. My neighbor's son came over to put in a converter box for the TV. He could read the instructions in at least three languages. But if he would help me start my own business, I would set up a school for how to queue. We would go over it as many times as needed to make sure it sinks in.

PS: I had to go get baloney this morning because it was on sale. I drove 22 kilometers, averaging 4.3 liters per kilometer. Since the lanes around the sports hall go every which way, I wound up in a line of cars at the drive-through of a burger place. But that queue made sense because you can't pass anyone since the cars are big and the lane is narrow. Couldn't all queues be like this? Use concrete for a queuing area and make it just barely as wide as the human body. Before you go shopping, you should know what to buy and your items and medicine and groceries should all be bagged and ready to go. There should be an exact change mandate or, instead, an exact change discount. Although is it still exact change if you get 5% off?

The Grump, created by author **Tuomas Kyrö**, is one of the best-loved literary characters in Finland. He has made his way into the hearts of the Finnish people in the form of books, radio plays and theatre productions as well as a film.

The Grump is a stubborn but lovable 80-year-old man. He's fiercely set in his ways – a grumpy Grump who thinks everything in the old days was better. The world changes; the Grump doesn't. He has strong opinions about fixing the wrongs he sees or making things better where he thinks they need improvement. Everyone has a Grump in the family – you might recognize him in your grandparents, or even in yourself. Audiences of all ages have embraced him, from the Grump's own generation to ironic twenty-somethings.

Meet the Grump is a collection of the Grump's most-admired stories, and is the essential introduction to one of the great comic characters in modern literature. A unique and delightful figure, the Grump will change your life.

**"It sure ruined my day when
the sun was shining."**

9 789510 430569

ISBN 978-951-0-43056-9

84.2 www.wsoy.fi

**TUOMAS KYRÖ
MIELENSÄ-
PAHOITTAJAN
PARHAAT**

WSOY

TUOMAS KYRÖ

**MIELENSÄ-
PAHOITTAJAN
PARHAAT**

© TUOMAS KYRÖ 2017

ISBN 978-951-0-43056-9

PAINETTU EU:SSA

ENSIMMÄINEN OSA:
MIELENSÄPAHOITTAJAN
PÄIVÄ

SUOLAA LUMEEN

Kyllä minä taas niin mieleni pahoitin, kun yöllä oli tullut lunta. Millä minä sen autotallin edustan lapioin, kun lonkka kolisee. Naapuripitäjään on avattu uusi pankki-konttori, siellä pitäisi olla yhdeltätoista, mutta ehdinkö? Kyllä en.

Pankin vakavaraisuuden tietää kahvista ja avajaispullan laadusta. Jos on vanhaa pullaa ilman raesokeria niin semmosen pankin rahoitusta epäilee heti. Jos taas tarjoillaan täytekakkua ja kahvin kanssa kermaa niin tuhlailuun kaatuu sellainen konttori. Tietää, että nyt on nuoret miehet tekemässä hölmöjä päätöksiä. Minun rahojani saa säilyttää ja lisätä semmonen konttori, missä kahvi tehdään Mokka-masterilla, on punasta maitoa ja uunituoretta pitkoa. Jos vielä löytyy suolasta, karjalanpiirakoita taikka pataa, niin saatan avata metsärahoille toisenkin tilin.

Olisin pyytänyt Yrjänältä kyydin, mutta Yrjänä on kuollut. Me olimme parhaita ystäviä vuodesta neljäkymmentäkuusi eikä ole väärin miettiä onko minulla muita

ystäviä. Kyllä ei ole kun ei ollut tarvis. Oli Yrjänä ja oli emäntä, joka asuu nyt Kuusikerkkakodissa eikä se sieltä enää takaisin pääse. Tämmönehän tämä elämä on, kaikenlaisia vaihteita tuppaa vaikkei pyydä.

Ainoalla ystävälläni Yrjänällä oli laajentuma keuhkoissa, mutta vielä laajempi oli miehen sydän. Minä olen ahtaampi ihminen, tykkään enemmän valittaa.

Seitsemäänkymmeneenkolmeen vuoteen en valittanut kertaakaan. Sitten lääkäri tutki minut päästä varpaisiin ja ulkoa sisään ja sanoi, että jos ei elämäntavat muutu niin saattavat mennä suonet tukkoon, saattaa sydän leikata kiinni. Se halusi kovat rasvat pois ruokavaliosta, tilalle salaatteja ja hyötyliikuntaa, mutta kyllä minä tiesin mistä tukkeumat johtuvat. Ne johtuvat siitä, kun ei sano mitä ajattelee ja mistä pahoittaa mielensä. Kun asioita kerää päähänsä niin eihän ne sinne loputtomasti mahdu. Ne menevät verisuoniin ja niveliin.

Ryhdyin rehellisesti valittamaan ja onko sen jälkeen ollut kaikki arvot kohdallaan. Kyllä ovat. Kolmetoista vuotta purin sydäntäni emännälle ja Yrjänälle, mutta nyt on kirjoitettava yleisönosastoille. Puhun ensin nauhurille ja siitä siirrän paperille.

Kävin katselemassa ikkunasta jos aurinko sulattaisi lumet, mutta siinä pysyivät. Ensin ei tule lunta kahteenkymmeneen vuoteen, pennut unohtavat mitä on hiihtäminen ja putkien jäätyminen taikka lumisota. Ja juuri kun alkoi tottumaan harmaisiin puihin ja sateeseen, niin lyö talven takaisin.

Soitin pojalle tulisiko kaivamaan autotallin edustan auki, mutta väitti asuvansa kaukana. Ei kolme ja puolisataa kilometriä tänä päivänä ole kaukana, se on kahdessa tunnissa selvä ja koko matkan voi kuunnella radiota. Poika ehdotti soittamaan jonkun palkollisen kaivamaan lumet poiijjes. Kyllä ei sellaiseen mies tietenkään taivu. Poika kehotti ottamaan taksin. Kyllä tulee kalliiksi ilmaiset avajaiskahvit, jos mersun takapenkillä kuljetaan. Minkä teet, et mitään tee.

Ps. Tilasin marketista kotiinkuljetuksena lavallisen suolaa. Sillä ne pitävät autotiet auki, kai sillä yksi autotalin edusta saadaan auki ja saatiinkin. Mutta sehän tässä oli, etten muistanut että olin jättänyt Voortin illalla tienvarteen.

JONO

Kyllä minä niin mieleni pahoitin, kun kävin uusimassa reseptin. On kaksi jonoa, toiseen painetaan numero-lappu koneesta ja toisessa jonotetaan sen mukaan, kun on jonoon tultu. Minä ymmärsin tämän silloin kun jonotuslaput tulivat, ennen juhannusta seitsemänkymmentäkuusi.

Mikä siinä on niin vaikeaa? Minkä takia tullaan väärään jonoon, painellaan niitä nappuloita niin kuin se olisi joku hedelmäpeli? Vaaditaan nopeampaa palvelua, koska itsellä on kiire niin kuin muilla ei olisi. Se on jokaisella tässä maailmassa oma aikansa ja paikkansa ja vuoronsa ja haluatteko tietää mitä kiilaamisesta syntyy? Haluatte te, anarkismi siitä syntyy. Nimittäin ne kommunistitkin osasivat jonottaa, vaikka muuten tekivät kaiken väärin, varsinkin talot. Oltiin kerran Yrjänän kanssa Leningradissa ja nehän laittoivat vain tiiltä tiilen perään, ei mitään eristeitä eikä perustuksia.

Eikä se ole vain apteekin jono joka yskii.

Pankkiautomaatilla kaivetaan käsiveskaa taikka mölistään kavereitten kanssa. Sitten makustellaan tun-

nuslukua, vaikka sen pitäisi tulla kuin ajatus. Sitten kokeillaan sen jokainen kortti sen jokaiseen reikään.

Minulle siinä ei käy virheitä, minä olen harjoitellut. Nimittäin sen lisäksi ettei huvita pahoittaa omaa mieltään, minä en halua pahoittaa muiden mieltä. Minulla on verstaalla pahvinen jäljennös sirukorttikoneesta, sillä voi pitää yllä taitoja, koska oikealle koneelle ei ole menemistä kuin kerran kuussa. Nostan sen verran mitä tiedän neljänä viikkona tarvitsevani. Jos rahat loppuu kuun lopussa, niin on puurohiutaleita ja omat perunat.

Entäs juna.

Niin kuin minä hyvällä tarkoituksella menin Vantaan Koivukylään veljeä tapaamaan, niin kyllä en mene enää, ikinä en mene. Eivät ymmärrä että ensin ulos ja sitten sisään. Väkipakolla työnnytään siitä mistä ei varmasti mahdu niin kuin olisi maailman viimeinen juna.

Jos ihminen ei osaa jonottaa, koko elämä menee kohkaamiseen ja kiilaamiseen. Semmonen ihminen luulee nopeuttavansa omaa etenemistään, mutta oikeasti se vain hidastaa muita, kyllä näin on.

Eikä pidä käsittää väärin, nuoriso on viisasta. Naapurin poika kävi laittamassa minulle dikipoksin. Se osasi lukea ne ohjeetkin ainakin kolmella kielellä. Mutta jos se auttaisi minua vielä perustamaan toiminimen, niin minä perustaisin jonottamiskoulun. Otettaisiin niin monta kertaa uusiksi, että varmasti menee.

Ps. Piti mennä aamulla hakemaan juhlahauantaita, kun oli tarjouksessa. Ajoin kaksikymmentäkaksi kilometriä, keskkulutus neljä piste kolme. Niin ihmeellisesti menee ne kaistat siinä urheiluhallin kohdalla, että jou-

duin hampurilaisravintolan autojonoon. Vaan sepä oli järkevä, siinä ei päässyt kiilaamaan, koska auto on iso ja kaista kapea. Voisiko kaikki jonot tehdä sellaisiksi? Jonotuspaikat betonista ja just ja justinsa ihmisen levyisiksi. Ennen ostamista pitäisi tietää mitä ostaa ja tavarat ja lääkkeet ja ruuat tulisivat valmiissa pussissa. Jokaiselle tasarahapakko taikka vaihtoehtoisesti tasarahaa-alennus, vaikka onko se sitten enää tasarahaa kun pudotetaan viisi prosenttia.

Kirjailija **Tuomas Kyrön** luoma Mielensä-pahoittaja on Suomen rakastetuimpia kirjallisia hahmoja. Mielensäpahoittaja on valloittanut yleisön niin bestseller-kirjoina, radiokuunnelmina, teatteriesityksinä kuin elokuvanakin.

Mielensäpahoittaja on 80-vuotias jäärä, jonka mielestä kaikki oli ennen paremmin. Maaailma muuttuu, mielensäpahoittaja ei. Asioille, jotka ovat väärin ja huonosti, hänellä on korjaus ehdotus. Mielensäpahoittaja löytyy jokaisen mummolasta, anoppilasta, omasta itsestä. Mielensäpahoittaja tavoittaa niin suuret ikäluokat kuin ironisesti maailmaa katsovat parikymppiset.

Mielensäpahoittajan parhaat on kokoelma suosituimmista teksteistä.

**"Kyllä minä niin mieleni pahoitin,
kun aurinko paistoi."**